

Voor en nadelen van een nul tarief op zonnepanelen op en nabij een woning op een rij gezet met conclusie: handig voor de Belastingdienst maar kostbaar voor de Overheid, duur voor de consument en slecht voor de installateur en verduurzaming

Voor de volgorde en leesbaarheid worden eerst de samenvatting en conclusie weergegeven waarna de onderbouwing aan de orde komt. Er zijn naast fiscaal onderzoek ook tientallen grotere en kleinere installateurs gesproken over de impact op hun bedrijfsvoering en er wordt geprobeerd een objectief beeld vanuit de praktijk te geven.

Dit onderzoek is uitgevoerd door mr. R.B.P. Hagen, fiscaal jurist en werkzaam in de verduurzamingsbranche sinds 2013 en eigenaar van 'De Centrale'. De Centrale werkt met meer dan 1.000 installatiebedrijven samen ter bevordering van de verduurzaming voor consument en bedrijf. Hierdoor hebben wij een bijzondere peilstok in de branche die daardoor een realistische beeld kan geven van de gevolgen.

Samenvatting

Het verlagen van het Btw tarief voor zonnepanelen is ingegeven om de administratieve druk bij de Belastingdienst te verminderen. De processen bij de Belastingdienst lopen echter al erg goed maar door de huidige hoeveelheid aanvragen kost het ook veel aandacht. Uitvoering van belastingwetten behoort echter ook tot de kerntaak van de Belastingdienst. Bij het invoeren van een nul tarief vanwege administratieve druk bij de Belastingdienst moet daarom extra zorgvuldig de budgettaire neutraliteit en andere belangen voor de Overheid maar ook de consument en het bedrijfsleven worden gewogen.

Er is géén sprake van budgettaire neutraliteit. De schatkist zal onnodig Btw opbrengsten misgelopen bij de aanschaf van zonnepanelen door woningcorporaties vanwege reeds gemaakte prestatieafspraken. Ook Btw heffing bij verhuurders en VVE's zal worden misgelopen. Naar verwachting zullen de gemiste belastingopbrengsten kunnen oplopen tot meer dan 2,4 miljard Euro.

De Btw-kassa functie van de installateur wordt uit balans gehaald waardoor er bij de installateur ernstige cashflow problemen zullen ontstaan. Dit zal nadelig zijn voor de installateur en door ontwijkgedrag ook voor de Nederlandse groothandel en schatkist. Derving van de Nederlandse omzet en daaraan gerelateerde Vpb zal aanmerkelijk zijn. Bovendien zal het cashflow probleem door een nultarief mogelijk leiden tot faillissementen onder installatiebureaus. Veel installateurs zullen gedwongen zijn de prijzen aan consumenten te verhogen om de cashflow benadeling de kop te bieden.

Voor de woningeigenaar zal er steeds vaker sprake zijn van Btw ondernemerschap omdat door een huishouden steeds meer en vaker met energie wordt gehandeld. Btw ondernemerschap voor de woningeigenaar is niet meer weg te denken in de verduurzaming zodat de administratie rondom de Btw teruggave zonnepanelen niet verdwijnt maar verschuift.

Er spelen object afbakeningsperikelen en meer complexere situaties. Het gevolg is dat er een duurzame Btw-pizza ontstaat met verschillende Btw smaken waarbij de beoordeling en verantwoordelijkheid bij de installateur wordt gelegd. Velen daarvan zijn hier niet voor uitgerust en hebben in het algemeen meer affiniteit met hun vak dan met ingewikkelde Btw vraagstukken. Bovendien zal het nul tarief mogelijk leiden tot Btw-shopping tussen de producten met verschillende Btw-tarieven waarbij het zeer waarschijnlijk is dat de Belastingdienst slechts zeer beperkte toezicht kan houden. Bedrijven die de regels nauwgezet volgen zullen een concurrentienadeel hebben ten opzichte van bedrijven die daar minder affiniteit mee hebben.

Oplossing

Er zijn twee alternatieve oplossingen om de administratieve druk efficiënt te verminderen. In het kader van een gewogen belangenafweging zullen eerst deze opties onderzocht dienen te worden. Het gaat om het herinvoeren van een voorheen bestaande regeling waarbij een tweede Btw teruggave mogelijk is, en een digitale koppeling tussen de Belastingdienst en de fiscale dienstverleners.

Conclusie

Het invoeren van een nul tarief zal leiden tot aanzienlijke belastingderving en er ontstaan veel problemen voor de installatiebranche in combinatie met vele complicaties en prijsstijgingen voor de consument. Het administratieve voordeel voor de Belastingdienst staat niet in verhouding met de negatieve gevolgen voor de schatkist, de installatiebranche en de consument. Wij vragen ons af of deze problemen voldoende zijn onderkend. Mede door de alternatieve oplossingen voor de Belastingdienst die snel, eenvoudig, budgettair neutraal en zonder overige complicaties kunnen worden ingevoerd kan niet worden gezegd dat het nul tarief een gewenste maatregel is.

Onderbouwing

Algemeen

Op dit moment kunnen consumenten die zonnepanelen aanschaffen de Btw terug vragen en dient de Btw over de opgewekte energie afgedragen te worden. Daar dienen enkele administratieve handelingen voor uitgevoerd te worden bij de Belastingdienst.

Momenteel betalen consumenten effectief gezien ongeveer 85% minder Btw over zonnepanelen. Na aanmelding bij de belastingdienst via een speciaal (digitaal) formulier kan een Btw-aangifte worden gedaan. Bij de aanmelding wordt direct een beroep gedaan op de Kleine Ondernemersregeling (KOR) waardoor er in de vervolgjaren geen BTW meer afgedragen hoeft te worden. Via een papieren of digitale aangifte wordt het verzoek om teruggave gedaan, waarbij de factuur ter controle kan worden opgevraagd. Na de eerste aangifte hoeft (meestal) geen vervolgaangifte meer gedaan te worden.

Kader: Bij het invoeren van een nul tarief vanwege administratieve redenen moet zorgvuldig de budgettaire neutraliteit voor de belastingbetaler geborgd zijn, maar ook de belangen de consument en het bedrijfsleven moeten worden gewogen.

Administratieve druk

Er zijn al eerder verschillende vragen in de Kamer gesteld over Btw teruggave en de administratieve druk bij de Belastingdienst ([Belastingdienst | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#) en [Belastingdienst | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)). De problemen waar indertijd vragen over gesteld zijn, zijn echter inmiddels bij de Belastingdienst grotendeels al achterhaald. De processen bij de Belastingdienst zijn op het moment veelal geautomatiseerd en de communicatie en werkafspraken met de zonne-energiesector zorgt over het algemeen voor een soepel verloop van de aanvragen. Dit komt bovendien de kwaliteit van de aangiften en het werkproces ten goede.

Bij het doorvoeren van een nultarief zal het voor alle 'reguliere' toekomstige particuliere eigenaren van zonnepanelen niet meer nodig zijn om aanspraak te maken op de Btw teruggave middels een aanmelding bij de Belastingdienst. Voor de terugverdientijd van de zonnepanelen verandert er voor de consument nagenoeg niets.

Het enige voordeel van een nultarief is het verlagen van de administratieve last bij de Belastingdienst. Consumenten zullen nu direct minder betalen, en niks terug krijgen – dat is het grootste verschil met de huidige situatie. Hierbij ontstaat overigens wel de vraag in hoeverre het Btw-voordeel voldoende doorberekend wordt aan de consument en in hoeverre de Belastingdienst het nul tarief technisch kan inrichten én controleren. Voor dit laatste aspect lijken er serieuze [uitvoeringsproblemen](#) te zijn, en de vraag is of deze voldoende worden onderkend.

Sommige consumenten ervaren administratieve druk. Het proces is echter door de Belastingdienst sterk vereenvoudigd en bijna elk installatiebureau biedt de consument aan om de administratie van de btw teruggave kosteloos (of voor slechts enkele tientjes) uit handen te laten nemen door een professionele fiscale dienstverlener. Indien de teruggave door de fiscale dienstverlener wordt gedaan zal de consument (nagenoeg) geen administratieve druk ervaren.

Klachten

Er zijn klachten van consumenten die geen btw terug kunnen krijgen. De meeste klachten zijn terug te herleiden naar consumenten die bij een tweede teruggave geen btw terug krijgen (zoals iemand die uitbreidt of na verhuizing opnieuw zonnepanelen koopt). Indien een consument zich hierin verdiept kan de teruggave meestal wel, bijvoorbeeld indien de partner de zonne-installatie zou kopen. Veel consumenten zijn op de hoogte maar een aantal consumenten verdiept zich niet.

De realiteit is dat door deze populatie meestal onvoldoende onderzoek is geweest naar de fiscale regels. Zowel de Belastingdienst, de fiscale dienstverleners als de installateurs geven echter voldoende informatie en die zowel online als in de offerte van de installateur beschikbaar is. De oorzaak ligt daarom niet aan de voorlichting of de wetgeving zelf, maar meestal aan gebrek aan onderzoek of zelfs lichtvaardige gedachte. Er is echter ook een hoge mate van eigen verantwoordelijkheid die niet eenvoudig afgeschoven mag worden en aanleiding mag zijn voor een ingrijpende wetswijziging.

Het totaal aantal consumenten die klagen ten opzichte van de consumenten die geen klachten hebben ligt bovendien heel laag (inschatting ongeveer 2%). Op het totaal bezien is het relatieve aantal klachten erg laag, de reden daarvan ligt in het eenvoudige proces, goede voorlichting van de Belastingdienst en dat het installatiebureau de klant goed informeert en de Btw teruggave meestal laat uitvoeren door een professionele fiscale dienstverlener.

Administratieve druk en klachten eenvoudig oplossen

De administratieve druk en meest voorkomende klachten kunnen eenvoudig worden verlaagd waarmee de Belastingdienst, consument en bedrijfsleven geholpen zijn, én die niet verstoring werken én bovendien budgettair neutraal doorgevoerd kan worden.

Uitvoering van de belastingwetten ligt bij de Belastingdienst, dat behoort tot één van de kerntaken. In dat opzicht is het opmerkelijk dat een voorstel wordt gedaan voor het invoeren van een ander tarief om de Belastingdienst te ontzien en daarmee belastingopbrengsten op te offeren. Alternatieven zijn naar ons weten niet onderzocht, waar hierna op ingegaan wordt.

Wat betreft de administratieve druk bij de Belastingdienst kan deze sterk verlaagd worden met een eenvoudige digitale koppeling tussen de Belastingdienst en fiscale dienstverleners, die veruit de meeste Btw teruggaven met de Belastingdienst afstemmen. Met de koppeling kan de Btw-zonnepaneelhouder aangemeld worden en bankrekeningnummer doorgegeven worden. In die situatie zal de Belastingdienst via geautomatiseerde processen en zonder veel inspanningen de aanmeldingen en aangiften kunnen verwerken. Dit zorgt voor de gewenste administratieve verlichting.

Wat betreft de groep die de Btw niet voor een tweede keer terug kan krijgen was er tot 2020 een eenvoudige werkwijze binnen de Belastingdienst. Voordat de 'nieuwe' KOR in 2020 werd ingevoerd kon iemand die eerder de Btw terugggevraagd had ook een tweede keer de Btw terug vragen. Die mogelijkheid was ingevoerd omdat de Belastingdienst op enig moment iedereen een KOR status had toegekend, zonder dat daarom door de belastingplichtige was gevraagd. Dit werd door de Belastingdienst als reden aangemerkt om ook bij een tweede verzoek alsnog de Btw teruggave te verlenen. Dit was een zeer eenvoudige, doeltreffende en efficiënte methode. Wanneer deze methode opnieuw wordt toegestaan, dan zal het aantal klachten en de administratieve druk op de Belastingtelefoon zeer sterk verminderen.

Bovendien is er een legitieme reden om die laatste regeling weer in te voeren, ook nu heeft namelijk iedereen die vóór 2020 zonnepanelen had gekocht en Btw terug had gevraagd ongevraagd, zonder keuze en zonder enig bericht automatisch de KOR status gekregen. Dit lijkt voldoende legitieme reden om de vervallen regeling dat een tweede teruggave mogelijk maakt weer in te voeren.

Deze twee maatregelen die de werkdruk bij de Belastingdienst sterk zullen doen verlagen kunnen snel worden ingevoerd, verhogen de doeltreffendheid en efficiency, kunnen budgettair neutraal plaatsvinden, verstoort het bedrijfsleven niet en voorkomt prijsverhoging bij de consument. Bovendien kan ook de toekomst van verduurzaming en de onlosmakelijke Btw heffing beter worden beheerst.

Toekomst verduurzaming en energiehuishouding woning

De wijze waarop de energiemarkt en de consumentenafnemer onderling (en in samenwerking met elkaar) handelen zijn aan sterke veranderingen onderhevig. Op dit moment is het klassieke model dat een energiemaatschappij tegen een vast tarief voor een bepaalde periode energie levert; een centraal gestuurd systeem.

De woning van een consument zal echter steeds meer gaan draaien om de energiehuishouding; het opwekken, vasthouden, terug leveren, afnemen en gebruiken van energie. Er zal een vergoeding worden gegeven om wel of geen energie af te nemen of terug te leveren (gebruik van het net) voor van te voren gereserveerde capaciteit. Daarnaast zal ook nog eens energie tegen een lage prijs ingekocht kunnen worden en tegen een hogere prijs verkocht. Zonnepanelen, opslag systemen, laadunits en digitale middelen die deze technieken met elkaar verbinden en energie afnemen en leveren aan het net, maken van de consumenten een producerende consument (prosumant). Denk bijvoorbeeld aan de batterij

die op de energiemarkt in- en verkoopt tegen verschillende tarieven, of de openbaar gestelde laadunit waarbij energie wordt verkocht aan de bezoeker.

Dit betekent dat de prosumant gaat handelen in het economische verkeer en er dus, net als van andere Btw-plichtige organisaties, gevraagd zal worden om Btw af te dragen. Deze twee elementen zorgen ervoor dat in het economische verkeer wordt gehandeld en dat er sprake is van Btw ondernemerschap.

Momenteel zijn er al bedrijven die deze diensten en producten aanbieden welke snel in populariteit toenemen. De energiehuishouding van een woning zal steeds verder en intensiever gaan acteren in het economische verkeer en daarbij als Btw ondernemer optreden. Het lijkt er dus op dat Btw ondernemerschap bij de consument op het gebied van energie niet meer uit de maatschappij is weg te denken. Een nul tarief op één van deze vele producten zal de situatie voor het bedrijfsleven en de consument zeer gecompliceerd maken.

Samenloop

Bij een zonne-installatie komt vaak veel meer kijken dan 'alleen zonnepanelen'. De vraag is of daarmee voldoende rekening wordt gehouden en de regelgeving niet onnodig ingewikkeld zal worden of bepaalde maatregelen vanwege de Btw onaantrekkelijk zullen worden. Zo zijn er vaak investeringen die samengaan met de zonne-installatie maar niet pur sang onder de zonne-installatie vallen. Daarmee zou het nul tarief niet over de gehele installatie moeten worden berekend maar over slechts een deel, waarbij de Btw over het resterende deel mogelijk alsnog teruggevraagd kan worden. Hieronder enkele voorbeelden, overigens zonder volledig te zijn:

Verhuur

Voor consumenten die vanuit financieel optiek geen zonnepanelen kunnen kopen is de huur een aantrekkelijke mogelijkheid. De verhuur is echter niet vrijgesteld van Btw. De consument die minder te besteden heeft en niet in aanmerking komt om zonnepanelen te kopen is dus uiteindelijk duurder uit. In principe is dit onder de huidige regelgeving niet anders, behalve dat de koper ook nog eens het 'forfait' betaald. Maar het contrast tussen kopen en huren wordt met een invoering van het nul tarief heel scherp neergezet en zal de verhuur van zonnepanelen onaantrekkelijker maken.

Onderhoudsabonnementen

Veel installateurs verkopen onderhoudsabonnementen bij de aanschaf van de zonnepanelen. Op onderhoudsabonnementen zal geen nul procent tarief van toepassing zijn wat de factuur gecompliceerder maakt en de Btw-teruggave daarop alsnog mogelijk maakt.

PVT panelen

Dit zijn panelen met zonne-energie in combinatie met warmte. Volgens de toelichting wordt het gehele PVT systeem niet onder het nul tarief geschaald. Hiermee wordt door het toepassen van een fiscale regeling een ongelijk en niet te rechtvaardigen speelveld gecreëerd voor de PVT branche.

Indak

Bij indak systemen wordt een andere verdeelsleutel gehanteerd, waarbij een deel aan de dakpanfunctie wordt toegekend. Bovendien wordt een indaksysteem als onroerend aangezien waardoor de Btw alleen teruggevraagd kan worden voor zover de zonnepanelen voor de Btw zakelijk worden gebruikt. Tot op heden wordt door de Belastingdienst het standpunt gehanteerd dat zonnepanelen in een inlegbak als onroerend moeten worden beschouwd omdat ze een dakpanfunctie hebben. Deze belastingplichtigen hebben recht op 1/3 Btw teruggave. Volgens de toelichting bij het nultarief (onder e) is de zonnepaneel in een inlegbak blijkbaar toch niet onroerend wat zou betekenen dat de belastingdienst de afgelopen jaren stelselmatig van een onjuist standpunt uit zou zijn gegaan en duizenden belastingplichtigen te weinig Btw teruggeven zou hebben.

Bovendien worden indaksystemen voornamelijk in de nieuwbouw gebruikt en wij vragen ons af of bij de verkoop van een woning rekening wordt gehouden met het nul procent tarief. De verkoopprijs van de woning staat immers vast. De consument zal geen Btw terug krijgen over de installatie en dus duurder uit zijn. Het Btw voordeel vloeit dan naar de bouwer.

Complexere installaties

Denk aan het ingraven van kabels voor een zonne-installatie in de achtertuin, het vervangen van een (deel van de) meterkast voor een veilige werking, noodzakelijke dak aanpassingen, onderhoudsabonnementen of vogelbescherming. Slechts enkele voorbeelden die niet direct onder een zonne-installatie valt. De factuur dient gesplitst te worden in Btw tarief, waarbij een deel van de Btw alsnog via de Belastingdienst teruggevraagd dient te worden.

In de toelichting wordt overigens aangegeven dat ook het vervangen van de meterkast onder de zonnepanelen wordt beschouwd. Maar een meterkast is helemaal geen onderdeel van de installatie. Feitelijk wordt daarmee het bereik van het nul procent tarief volgens de Richtlijn opgerekt tot buiten het bereik van de Richtlijn.

VVE

Bij een VVE's worden installaties gerealiseerd die op de appartementen worden aangesloten en bestemd zijn voor de algemene ruimten. Soms is er 1 hoofdmeter maar er zijn ook situaties waarbij iedere appartement en algemene ruimten eigen aansluitingen hebben. Hoe zal in die situaties een afweging gemaakt moeten worden?

Vrijgestelde beroepen op woonadressen

Het komt geregeld voor dat in panden die eruit zien als woning een vrijgesteld beroep wordt uitgeoefend, zoals tandarts, gastouder, fysiotherapie, etc. Is in die situatie ook het nul tarief van toepassing en hoe moet een installateur dit onderkennen? Of als er een dubbelfunctie is?

De duurzame Btw-pizza

Bij het invoeren van een nul tarief zal de administratieve druk die wordt ervaren niet verdwijnen maar veranderen. De Btw teruggave speelt niet alleen bij zonnepanelen een rol, maar bij steeds meer investeringen in de woning (zie hiervoor bij 'toekomst verduurzaming'). Er zullen producten zijn waarop geen Btw kan worden teruggevraagd, wel Btw kan worden teruggevraagd en producten zonder Btw. Er ontstaat een Duurzame Btw-pizza met allerlei Btw smaken die de installateur zal moeten onderkennen, beoordelen en moeten toepassen.

Daarbij kunnen en zullen eenvoudig fouten gemaakt worden. De installateur is hier niet op uitgerust en dat kan ook niet van de installateur verlangd worden. Zij houden zich bezig met verduurzamen en niet met fiscale zaken. De installateur moet zich bezig houden met verduurzamen en niet met een zeer lastige uitwerking. Wij vragen ons af of voldoende is onderkend dat de installateur geen ingewikkelde uitwerking zal kunnen uitvoeren.

Financiële belangen

Bij een nultarief zal moeten worden beoordeeld of de schatkist naar verwachting wordt benadeeld. Met het verlaagd tarief zullen ook woningcorporaties, verhuurders van woningen en wellicht ook VVE's voor algemene ruimten in aanmerking komen voor een verlaging van het Btw-tarief. Deze partijen konden eerst geen gebruik maken een Btw teruggave maar profiteren nu wel als de verlaging van het Btw-percentage wordt doorgevoerd.

Hierna zal per onderdeel worden uitgewerkt wat de budgettaire impact in potentie kan worden. Daarbij aangetekend dat het heel lastig is om het juiste aantal type woningen terug te vinden. De woningvoorraad in Nederland ziet er als volgt uit: [Bron](#)

Woningeigenaren

Woningvoorraad naar eigenaar aantal woningen

Onderwerp	Nederland
Woningcorporaties	2.295.522
Particuliere en commerciële verhuurders	1.106.257
Eigenaar bewoners	4.549.480

Bron: CBS | 2021

Er zijn ongeveer 4,5 miljoen woningeigenaren. Ongeveer [64%](#) is een eengezinswoning, dat zijn dan 2,9 miljoen eengezinswoningen. Daarvan hebben reeds ongeveer 1,5 miljoen woningeigenaren reeds zonnepanelen geïnstalleerd. Derhalve is in potentie nog 1,4 miljoen woningen met zonnepanelen te verduurzamen. Het gemiddelde forfait Btw afdracht bedraagt ongeveer € 80 zodat de schatkist in potentie ongeveer 1,4 miljoen x € 80 = € 112.000.000 mis loopt.

Corporatiewoningen

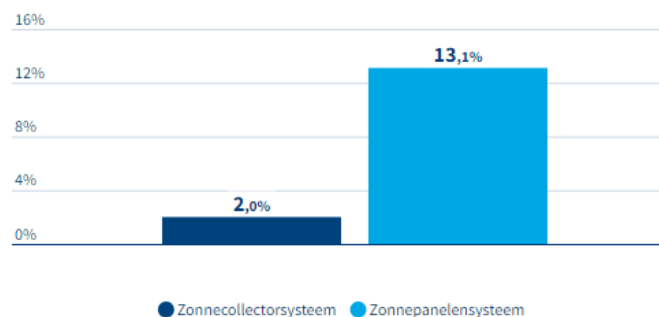
Er zijn ongeveer 2,3 miljoen corporatiewoningen. [956.000](#) zijn eengezinswoningen.

Woningvoorraad woningcorporaties naar type aantal

Bron: dVi | 2020

Percentage corporatiewoningen met zonnepanelen en collectoren Nederland

Bron: Shaere | 2021

Daarvan is ongeveer [13%](#) reeds voorzien van zonnepanelen.

In potentie zullen dus nog 830.000 eengezinswoningen van corporaties moeten worden voorzien van zonnepanelen. Een woningcorporatie vraagt in principe geen Btw terug op een zonne-installatie op een eengezinswoning. Per saldo loopt de schatkist in potentie de Btw over 830.000 woningen vermenigvuldigd met gemiddeld € 1.000 Btw = € 830.000.000 mis.

Verhuurde woningen

Er zijn ongeveer 1,1 miljoen particulier verhuurde woningen. Daarvan is ongeveer [64%](#) een eengezinswoning (ongeveer 700.000). Naar verwachting hebben slechts [15%](#) daarvan zonnepanelen geïnstalleerd. In potentie kunnen nog ongeveer 600.000 woningen met zonnepanelen worden voorzien. In potentie loopt de schatkist $600.000 \times € 1.000$ Btw per installatie = € 600.000.000 mis.

VVE (inclusief corporatie)

Een bijkomend verlies voor de Schatkist komt uit de hoek van de VVE's die geen Btw terug vragen op de aangeschafte zonnepanelen voor gezamenlijke ruimten. Er zijn ongeveer [145.000](#) VVE's waarvan ongeveer 40.000 klein zijn (tot 4 appartementen). Ongeveer 105.000 VVE's zijn groter en meest geschikt voor zonnepanelen. Stel dat daarvan nog 80.000 VVE's voor € 50.000 zonnepanelen aankopen loopt de Nederlandse Overheid € 840.000.000 Btw mis. Deze cijfers komen uit 2015 en zullen veranderd zijn maar geven een indicatie.

Het is niet exact uit te rekenen hoeveel belastingopbrengst de schatkist de invoering van een nul tarief mis loopt omdat niet iedere woning zonnepanelen zal krijgen en omdat de aantallen slechts indicatief zijn, maar het zal om forse bedragen gaan.

> Op basis van bovenstaande loopt de schatkist in potentie meer dan € 2,4 miljard mis door de invoering van een nultarief.

De vraag of een verlaagd tarief ertoe zal leiden dat er meer zonnepanelen aangeschaft worden is ook niet eenduidig. Het Ministerie van Financiën geeft zelf aan dat keuze beïnvloeding middels prijscorrecties op de Btw over het algemeen [geen effectief middel](#) is.

Voor de overige doelgroepen die momenteel geen Btw terug kunnen vragen is het voorstelbaar dat deze op andere manieren beter en directer gestimuleerd kunnen worden om zelf duurzame energie op te wekken. Voor woningcorporaties zijn er bijvoorbeeld al bestaande prestatieafspraken met gemeenten. Zonnepanelen vormen in die prestatieafspraken ook een onderdeel in de algehele verduurzaming van het vastgoed. Een verlaagd tarief voor deze doelgroep zal daarom naar alle waarschijnlijkheid niet leiden tot meer zonnepanelen maar kost de Overheid wel onnodig veel belastingopbrengst.

Onbalans kassa functie installateur brengt onevenredige druk in cashflow

De Nederlandse Btw ondernemer heeft in principe een kassafunctie voor de inning en afdracht van Btw. De belangen van deze groep moeten daarom extra zwaar wegen in de afwegingen die gemaakt worden. In de basis heeft een ondernemer een positieve cashflow uit de kassa functie waarbij het overschot elk kwartaal aan de Belastingdienst wordt overgemaakt. De Btw op de inkoop dient bij de groothandel afgedragen te worden en kan later via de Btw-aangifte teruggevraagd worden. De Btw op de verkoop wordt bij de consument geïnd en dient later via de Btw-aangifte afgedragen te worden. De Btw op de verkoop is hoger dan op de inkoop, waardoor er na ieder kwartaal een afdracht aan de Belastingdienst plaats vindt.

Indien de installateur op de verkoop aan de consument nul procent Btw in rekening brengt loopt de installateur 21% positieve cashflow mis. In dat geval moet de installateur dus wel 21% Btw op de inkoop betalen maar mag nul procent Btw in rekening brengen. De installateur heeft dus geen positieve cashflow die periodiek aan de Overheid kan worden afgedragen maar een tekort die door de Overheid elk kwartaal aangevuld dient te worden. De installateur financiert dan feitelijk de Overheid.

Een rekenvoorbeeld	nu	Voorstel nul tarief
Inkoop	2.500	2.500
Installatiekosten	1.500	1.500
Btw op inkoop	840	840
>Uitgaande cashflow	4.840	4.840
Bruto marge	1.000	1.000
Verkoopprijs ex Btw	5.000	5.000
Btw	1.050	0
>Inkomende cashflow	6.050	5.000
Positieve cashflow	1.210	160

Uit bovenstaande blijkt dat de positieve cashflow uit de verkoop van een zonne-installatie daalt van € 1.210 naar € 160.

De Btw aangifte wordt meestal in de maand na het kwartaal ingediend. Vervolgens duurt het tot midden/einde maand erop dat een terugbetaling wordt uitgevoerd. Dat zijn minimaal 4,5 maanden. Bovendien zal de Belastingdienst bij het wijzigen van afdracht naar teruggave altijd aanvullende vragen stellen voordat tot uitbetaling over wordt gegaan. Daardoor zal de

installateur bewijsstukken moeten aanleveren en nog langer dan de 4,5 maanden de Btw moeten voorschieten.

Indien een installateur 1 installatie per dag verkoopt zal deze installateur meer dan € 115.000 moeten voorschieten¹. Indien een installateur 2 installaties per dag verkoopt, is dat € 230.000. Etc.

In de verduurzamingsbranche is het bovendien gebruikelijk dat bij de inkoop van goederen direct (incl. Btw) betaald dient te worden aan de groothandel. Veel verkooporganisaties (geen aannemers) huren ook installatieploegen in die ook Btw in rekening brengen bij de verkooporganisatie voor het installeren van de zonnepanelen.

Er zijn bijna geen installateurs die dit verschil in cashflow kunnen voorschieten. Bovendien kan dat geld niet voor andere investeringen gebruikt worden zodat de groei in de verduurzaming zal worden afgeremd.

Een oplossing zou gelegen kunnen zijn in een nul procent tarief vanuit de groothandel. Daarmee wordt echter het cashflow probleem verlegd naar de groothandel, waarbij de bedragen een veelvoud zullen zijn. Bovendien lijkt dit niet mogelijk omdat de groothandel niet kan controleren waarvoor de zonnepanelen en materialen worden gebruikt en of een nul tarief van toepassing is.

Er is nog een andere optie, en dat is dat er wordt verzocht om maandaangiften. De optie dat een installateur per maand Btw aangifte gaat doen brengt echter nog steeds een cashflow nadeel met zich mee van ongeveer € 53.750² indien er 1 installatie per dag wordt uitgevoerd. Bovendien brengen maandaangiften onevenredig veel druk op de administratie van de kleine installateur waardoor dit ook geen oplossing kan bieden.

Iedere lezer zal begrijpen dat er bijna geen installateur is die dit kan bekostigen. Er zullen daarom verschillende neveneffecten gaan optreden.

Het door het nul tarief veroorzaakte probleem zal verschillende gevolgen met zich meebrengen:

1. Installateurs zullen failliet gaan omdat er onvoldoende geld beschikbaar is om de kosten van te betalen.
2. De installateur gaat zijn inkoop in het buitenland doen waardoor tegen 0% wordt ingekocht. Daarmee zullen Nederlandse groothandels omzet zien verdwijnen en zullen winsten in het buitenland neerslaan. Dit leidt tot verlaging van de Nederlandse Vpb opbrengst. Bovendien zullen de vervoerskosten aanzienlijk stijgen en zal het vervoer het milieu niet ten goede komen.
3. De installateur verhoogd de prijzen aan de consument omdat de installateur anders niet kan overleven.

¹ 5 wekdagen x 4,3 weken in een maand x 4,5 maanden x € 1.000 Btw

² 5 wekdagen x 4,3 weken in een maand x 2,5 maanden x € 1.000 Btw

Vooral startende en groeiende installateurs hebben veel baat bij een positieve cashflow. Er zijn veel nieuwkomers in de branche en de branche groeit (wat noodzakelijk is). Nieuwkomers wordt het heel moeilijk gemaakt om te kunnen starten en de groei van de verduurzaming zal worden belemmerd vanwege de onbalans in btw heffing. De gehele branche zal daarom door het invoeren van een nul tarief onevenredig hard geraakt worden.

Btw shopping

In de huidige situatie bestaat een aanzienlijke kans dat een factuur door de Belastingdienst wordt gecontroleerd, waar een sterk preventieve werking vanuit gaat. Een installateur is in principe enigszins vrij om het ene (nul procent) product duurder te verkopen dan het andere product (met 21% Btw). Oneerlijke concurrentie en belastingschade kunnen het gevolg zijn.

De Overheid dient bij het invoeren van een nul tarief de installateur die de regels nauwgezet volgt te garanderen dat deze regels ook door anderen worden nageleefd. Controles vinden echter pas achteraf plaats waardoor eventuele schade al is veroorzaakt. Het aantal controles binnen de belastingdienst is bovendien zeer sterk [gedaald](#) waardoor effectieve toezicht op naleving niet waarschijnlijk zal zijn.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Boekenonderzoeken mkb	27.013	23.302	19.911	16.932	9.376	6.597
Boekenonderzoeken grote bedrijven	917	828	713	654	489	454

mr. R.B.P. (Romano) Hagen

fiscaal jurist